

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra mezinárodních vztahů

Bakalářská práce

2024

Gabriela Charvátová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra mezinárodních vztahů

Role národních parlamentů České republiky a Francie v rámci předsednictví v Radě EU

Bakalářská práce

Autor práce: Gabriela Charvátová

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: Mgr. Viera Martinková, Ph.D.

Rok: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.

2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.

3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

4. Při přípravě této práce autorka použila DeepL Pro Advanced za účelem překladu textů z francouzštiny do češtiny. Dále byla použita služba Adobe Acrobat Pro za účelem konverze dokumentů ze souboru pdf do souboru xlsx. Po použití tohoto nástroje/služby autorka obsah podle potřeby zkontrolovala a upravila a přebírá plnou odpovědnost za obsah publikace.

V Praze dne 29.7.2024

Gabriela Charvátová

Bibliografický záznam

Charvátová, Gabriela. *Role národních parlamentů České republiky a Francie v rámci předsednictví v Radě EU*. Praha, 2024. 38 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra mezinárodních vztahů. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Viera Martinková, Ph.D.

Klíčová slova

Evropská unie, národní parlamenty, výbory pro evropské záležitosti, předsednictví Rady EU, Francie, Česká republika

Keywords

European Union, national parliaments, European Affairs Committees, Council presidency, France, Czech Republic

Title

The Role of National Parliaments of the Czech Republic and France in the Context of the Council Presidency

Rozsah práce: 71 115 znaků bez abstraktu, příloh a seznamu použité literatury.

Abstrakt

Cílem této práce bylo analyzovat přístup k evropským záležitostem parlamentních komor České republiky a Francie. Práce zkoumá, činnost české Poslanecké sněmovny, českého Senátu, francouzského Národního shromáždění a francouzského Senátu. Zkoumané období odpovídá jednomu roku před předsednictvím v Radě EU a také období předsednického půlroku. Otázkou, na kterou tato práce odpovídá je, zda existují rozdíly v činnosti parlamentních komor v období předsednictví a v období předcházejícím. Jde o obsahovou analýzu veřejně dostupných textů. Konkrétně byly analyzovány zápisy z jednání výborů pro evropské záležitosti v parlamentech obou zemí a dále také přepisy plenárních debat v případě Poslanecké sněmovny ČR a Národního shromáždění Francie. Dále práce sledovala počet parlamentem přijatých transpozičních opatření a také počet přijatých odůvodněných stanovisek. Východiskem pro analýzu je dřívější kategorizace rolí národních parlamentů v Evropské unii. Práce ukázala, jaká data je možné využít pro analýzu této problematiky a kde je získat. Dále popsala, jakým způsobem jednají výbory zkoumaných parlamentní komor, jaké jsou rozdíly mezi oběma zeměmi v řešení evropských otázek.

Abstract

The aim of the study was to analyse the approach to European affairs in parliamentary chambers of Czech Republic and France. This thesis explores the activity of Czech Chamber of Deputies, Czech Senate, French National Assembly and French Senate. The examined period is one year prior to Council presidency of the relevant country and the presidency itself. This thesis answers the question whether there are differences in the activity in period preceding the Council presidency and the presidency itself. The method of content analysis was used to examine publicly available documents. In particular, the minutes of the European Affairs Committees in the parliaments of both countries were analysed, as well as the transcripts of plenary debates in the case of the Chamber of Deputies of the Czech Republic and the National Assembly of France. The work also looked at the number of transposition measures adopted by parliaments and the number of reasoned opinions adopted. The starting point for the analysis is the previous categorisation of the roles of national parliaments in the European Union. The thesis has

shown what data can be used for the analysis of this issue and where to get it. It also described how the committees of the two chambers of the parliament under study act, what the differences are between the two countries in dealing with European issues.

Poděkování

Adresátem tohoto poděkování je v první řadě má vedoucí práce Mgr. Viera Martinková, Ph.D. Mnohokrát ji děkuji za ochotu a pomoc při vypracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a kamarádům za podporu, kterou mi projevili během celého studia. Speciální díky patří mému příteli za pomoc a pochopení. Na závěr bych chtěla poděkovat této práci, že mě naučila nezastavovat se, když člověk prochází peklem.

Obsah

Úvod	1
1. Současný stav literatury	2
2. Zkoumané parlamenty a evropské záležitosti	7
2.1 Český parlament a evropské záležitosti	7
2.2 Francouzský parlament a evropské záležitosti	9
3. Data	10
4. Konceptualizace rolí parlamentů.....	13
5. Metoda a operacionalizace	15
6. Analýza dat jednotlivých komor.....	17
6.1 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR.....	17
6.2 Senát Parlamentu ČR.....	21
6.3 Národní shromáždění Francie	24
6.4 Senát Francie	27
7. Má předsednictví vliv na změny ve vykonávaných rolích?	30
Závěr	31
Summary.....	33
Použitá literatura	35
Seznam příloh.....	39

Úvod

Cílem této práce je prozkoumat fungování národních parlamentů v rámci Evropské unie, a to konkrétně v období, kdy daná členská země předsedá v Radě EU a také v období, které mu předchází. Zaměření na rámec předsednictví, otevírá možnost sledovat, zda se určitým způsobem aktivita parlamentů mění, v období, kdy je národní vláda v čele Rady EU. Předsednictví je vládní disciplínou, a proto není parlamentům věnováno v této oblasti mnoho pozornosti, přestože jsou v politickém systému důležitými aktéry. Aspektem role národních parlamentů v EU je také meziparlamentní spolupráce, jejíž význam je pro předsednickou zemi umocněn minimálně pořádáním meziparlamentních konferencí.

Tato práce se zaměřuje na dvě členské země, a to Českou republiku a Francii. Tyto země byly součástí stejného předsednického tria spolu se Švédskem. Francie v Radě předsedala v první polovině roku 2022 a Česká republika následně v druhé polovině téhož roku. Zkoumat tuto problematiku je relevantní z několika důvodů. Jedním z nich je například otázka demokratičnosti, a tzv. demokratického deficitu, která je stále diskutovaným tématem v souvislosti s celkovým fungováním EU. Členové národních parlamentů, jakožto volení reprezentanti lidu jsou často, nepočítaje členy vlády, pro voliče ti nejvýznamnější a nejvýraznější politici. Jejich postavení v EU se v průběhu existence EU značně proměnilo a od přehlíženého aktéra, se národní parlamenty dostaly na místo, ze kterého mohou do dění v Unii zasahovat. Kombinace silného mandátu od voličů, kterým parlamentní komory disponují a nástrojů vlivu, které jsou poskytnuty ze strany EU je potencionálně velmi přínosná. Aktivní účast národních parlamentů v evropských otázkách může tak napomoci k lepšímu vnímání EU ze strany veřejnosti. Evropská unie a její agenda zásadním způsobem ovlivňuje politiku v jednotlivých členských zemích, ale také každodenní život. Díky těmto aspektům je výzkum v této oblasti důležitý jak pro akademické účely, tak pro případnou popularizaci této problematiky.

Tato práce se bude zabývat především následujícími otázkami. Jaká je aktivita zkoumaných národních parlamentů? Existuje rozdíl v aktivitě národních parlamentů v období předsednictví v Radě EU a mimo toto období? Je možné případný rozdíl spojovat s předsednictvím v Radě EU? Jsou v národních parlamentech Francie a ČR dominantně vykonávány stejné role na základě kategorizace rolí národních parlamentů?

1. Současný stav literatury

Fungování Evropské unie se opírá o činnost mnoha aktérů a institucí, jak na unijní úrovni, tak v jednotlivých členských zemích (ČZ). V porovnání s unijními institucemi a národními vládami jsou národní parlamenty (NP) na poli evropských záležitostí mnohdy opomíjenými aktéry. Nástroje, které NP mají pro ovlivňování dění v Unii mohou přitom být vnímány jako přinejmenším formálně silné. Lisabonskou smlouvou, která změnila primární právo EU, získaly NP například možnost oficiálně hlídat dodržování principu subsidiarity a proporcionality. Národní parlamentní komory mají totiž na základě Protokolu o dodržování principů proporcionality a subsidiarity, který byl přijat k zakládajícím smlouvám, možnost přijímat odůvodněná stanoviska, kde vyjádří svůj názor na to, že daný návrh legislativního aktu je v rozporu s principem subsidiarity. Pokud je takových odůvodněných stanovisek zasláno požadované kvorum, je použit nástroj zvaný žlutá karta. Praxe ukazuje, že dosáhnout tohoto kvora je složité. Tento nástroj byl tak za dobu své existence použit pouze třikrát (European Commission, 2024). V následující části se práce věnuje současnému stavu poznání a popisu některých důležitých konceptů, se kterými se při zkoumání role NP v EU setkáme.

Článků, které by se zabývaly rolí NP přímo v kontextu předsednictví v Radě není mnoho. V této oblasti přispívají Petr Kanoik a Tereza Nováková a přichází s rámcem, který by bylo možné použít pro zkoumání funkce NP v rámci příprav na předsednictví. Autoři podotýkají, že literatura je poměrně rozsáhlá, ale mnoho aspektů je zatím neprobádáno, a to do jisté míry zanechává neúplný obrázek o funkci NP. Neúplnost autoři kritizují i pokud jde o literaturu zaměřující se na parlamentní aspekt předsednictví a jako

největší nedostatek uvádí přílišné zaměření na roli *scrutinizers* a opomenutí těch ostatních. Celá práce tedy nabízí rámec, ve kterém studovat roli NP v EU, počítá však s velkou komparativní studií na několika ČZ, proto pro mou práci ve své celosti není vhodná (Kaniok & Nováková, 2021).

Přestože se tato práce hlouběji nezabývá institucionálními pravomocemi NP je pro tuto problematiku stále důležitým aspektem. Z toho důvodu je vhodné věnovat se také literatuře, která popisuje přijetí Lisabonské smlouvy jako zlomového momentu pro roli NP. Příkladem je článek „*After Lisbon: National Parliaments in the European Union*“. Autoři zmiňují, že přijetí Lisabonské smlouvy, se sebou přineslo přímější kontakt mezi NP a evropskými institucemi. Tato přímá komunikace NP částečně osvobozuje od závislosti na vlastní vládě a poskytuje jim podstatně větší přístup k zásadním dokumentům. Zároveň byl Lisabonskou smlouvou představen tzv. systém včasného varování (angl. zkratka EWS), který poskytuje parlamentům dosud nevídaný nástroj v přijímání evropské legislativy (Auel & Christiansen, 2015). Systémem časného varování se zabývají i další studie, přestože ve většině případů jde spíše o upomínku této možnosti, ale ne podrobnější rozbor. Výjimku činí článek, který se přímo zabývá prvním použitím tzv. žluté karty „*A yellow card for the striker: national parliaments and the defeat of EU legislation on the right to strike*“. Autor Ian Cooper (2015) v této práci podává podrobný popis použití žluté karty a polemizuje s názory odborníků, že EWS je a bude nevyužívaným a do jisté míry nedůležitým nástrojem. Ve svém článku namítá, že EWS mohl být již z institucionálního hlediska zamýšlen jako určitá krajní možnost a jeho malá aplikace nemusí nutně znamenat, že se jedná o zbytečný nástroj (Cooper, 2015). Posílení role NP v Evropské unii (a Lisabonskou smlouvou především) byl nepochybně krok směrem ke snižování demokratického deficitu, který je často kritizovaným aspektem EU. V publikaci „*National Parliaments in the European Union: Conceptual Choices in the EU's Constitutional Debate*“ je například poměrně detailně popsáno, jakým způsobem se vyvíjela role NP od raných dekád evropské integrace, a o konkrétní důvody přijetí právě EWS jako zásadní pravomoci (Groen & Christiansen, 2016). Dále najdeme zajímavý přístup k EWS v článku „*Redirecting National Parliaments: Setting Priorities for Involvement in EU Affairs*“ od dua Tapio Raunio a Pieter de Wilde z roku 2018. Autoři

na EWS nahlíží jako na důležitý nástroj a zkoumají, na kterou ze dvou sfér funkcí NP (parlament-vláda/parlament-občané) má větší dopad (de Wilde & Raunio, 2018).

Pokud jde o data nabízí všechny studie širokou nabídku možností, které je možné pro zkoumání úlohy a aktivity NP v evropské integraci použít. Mnoho autorů pracuje se záznamy ze schůzí výborů pro evropské záležitosti. Zároveň jak je zmíněno v článku „*To Scrutinise or Not to Scrutinise? Explaining Variation in EU – Related Activities in National Parliaments*“, je při generalizaci nutné brát v potaz, že ve všech ČZ jsou tyto výbory rozdílné a jejich role v rámci celého parlamentu se může zásadně lišit (Auel et al., 2015b). Kromě záznamů z výborů pro evropské záležitosti je vhodné zkoumat také záznamy z plenárních debat, případně využít rozhovorů s relevantními aktéry, nebo nahlídnout do samotných dokumentů evropských institucí, jak ve své práci zmiňuje Francois Randour (Randour, 2021).

Pro tuto práci, a zkoumání parlamentního fungování obecně, je důležité podtrhnout, že parlament není institucí, která by plnila pouze jednu funkci. Není možné se na parlament dívat například pouze jako na zákonodárné těleso, přestože tvorba práva je důležitým aspektem fungování státu. Kategorizací funkcí parlamentu je celá řada a s ohledem na evropské záležitosti mají tato rozdělení svá specifika. Mnohostrannost parlamentních těles je v odborné literatuře často diskutovaným tématem. Tato práce vychází z rozdělení rolí parlamentu, které ve své práci popisuje Lucy Kinski (Kinski, 2021). Autorka dělí role NP, v kontextu evropských záležitostí, do 5 kategorií a to: *scrutinizers*, *subsidiarity watchdogs*, *networkers*, *communicators* a *transposers*. Vzhledem k absenci výstižného zavedeného ekvivalentu v pojmenování těchto rolí, jsou v dále této práce používány právě tyto anglické názvy.

Scrutinizers je role, v rámci, které NP kontrolují aktivitu vlastní vlády, případně ovlivňují její pozici při přijímání evropské legislativy a politik. V roli *subsidiarity watchdogs* NP hlídají, zda je při vytváření evropské legislativy dodržován princip subsidiarity. Tento princip je zakotven v článku 5 Smlouvy o Evropské unii, který se věnuje vymezení pravomocí. Princip subsidiarity znamená, že Unie může mimo své výlučné pravomoci jednat pouze tehdy a do té míry, pokud by zamýšlených cílů nemohlo být uspokojivě dosaženo na úrovni nižší, tedy národní, regionální či místní (2012). Tento

princip a jeho užívání je detailněji upraven v protokolech k zakladatelským smlouvám. Role *communicators* se odráží v informování veřejnosti o aktivitách EU. *Networkers* je potom role skrz kterou NP zajišťují meziparlamentní spolupráci jednotlivých ČZ. V roli *transposers* NP převádí evropskou legislativu do vnitrostátního práva tím, že formují vnitrostátní předpisy na základě práva EU (Kinski, 2021).

Podobných kategorizací je v literatuře popsáno mnoho a poměrně často si jsou obsahově blízké. Práce, které role parlamentů kategorizují většinou obsahují buď přímo roli *scrutinizers* nebo přichází s její jinak nazvanou variantou. Například Olivier Rozenberg a Claudia Heffler ve své práci roli odrážející kontrolu vlády rozdělují na dvě varianty a používají pro ně označení „policy shapers“ a „government watchdogs“. Odlišnost těchto rolí spočívá především v nástrojích, které parlament může použít pro dozor nad svou vládou. Policy shapers mohou být ty parlamenty, které mají právo svým ministrům udělovat závazné mandáty pro jednání v Radě. Government watchdogs jsou ve zmíněném rozdělení ty parlamenty, které mají pouze možnost ex-post kontroly. Nemohou tedy udělovat svým ministrům přímo mandát pro jednání v Radě EU. Pozici svojí vlády ovlivňují především skrze dotazování ministrů během jednání a rozšiřování povědomí o řešených otázkách u širší veřejnosti, což vytváří tlak na vládu (Rozenberg & Heffler, 2015). Materiálně stejné rozdělení najdeme například v práci od trojce autorů Katrin Auel, Olivier Rozenberg a Angela Tacea. Autoři zde užívají termínu *scrutinizers*, který označuje ty parlamenty jejichž výbory pro evropské záležitosti (VEZ) se poměrně často zabývají kontrolou evropské legislativy, ale nekomunikují tyto otázky směrem k veřejnosti a zároveň přímo neovlivňují vlastní vládu nebo Evropskou komisi. Autoři dále popisují roli *policy shapers*, kdy NP využívají možnosti přijímání rezolucí a mandátů k spoluutváření pozice dané ČZ, stejně jako u předchozího rozdělení. (Auel et al., 2015a).

Podstatu role *subsidiarity watchdogs* v sobě většina rozdělení také podchycuje. Jde například o roli pojmenovanou *commission watchdogs*, kterou naplňují ty parlamenty, co se věnují kontrole Evropské komise (Auel et al., 2015a). Kontrola může být v podobě zasílání odůvodněných stanovisek, nebo skrze politický dialog Evropské komise a NP. Problematice politického dialogu se věnují práce, které analyzují, jakým způsobem mezi sebou NP a Evropská komise komunikují (Rasmussen & Dionigi, 2018).

Podobnou roli představuje, pod názvem *European player*, práce dua Olivier Rozenberg a Claudia Hefffler. Role *European player* se projevuje v přímé činnosti NP na unijní úrovni. Tato role byla značně posílněna Lisabonskou smlouvou, která NP dává do rukou poměrně silné prostředky, skrz které mohou ovlivnit vytváření politik a legislativy napřímo (Rozenberg & Hefffler, 2015). Pro obsah role *communicators* našli autoři Rozenberg a Claudia Hefffler název *public forum*. Auel a kolektiv autorů například označuje parlamenty, které silně evropské záležitosti projednávají na plenárních zasedáních jako *debating arenas*. Výše zmíněné kategorie jsou svým obsahem velmi podobají roli *communicators*. Této roli se bez přímého pojmenování věnují mnohé další studie. V literatuře je tak možné najít studie zkoumající, jakou pozornost NP věnují záležitostem Unie a z jakých důvodů. Obecně se zdá, že motivace členů parlamentu zabývat se problematikou EU a následně ji komunikovat směrem k svým voličům, není příliš velká. Zajímavý pohled na tuto oblast nám dává ve svém článku z roku 2014 „*EU Politicisation and National Parliaments: Visibility of Choices and Better Aligned Ministers?*“ Eric Miklin. Představuje myšlenku, že legislativní návrhy Evropské komise jsou málo zpolitizované a do jisté míry i poměrně konsenzuální, a proto nevzbuzují zájem jednotlivých NP a nestávají se podstatným tématem politické a společenské debaty. Jako příklad dává situaci, která vznikla okolo Směrnice o službách na vnitřním trhu v Rakousku a Německu. Autor ukazuje, že dokud nedošlo k zpolitizování daného tématu (ať už politickými stranami, tak například zájmovými skupinami), první půl rok od předložení návrhu nebyl o tuto směrnici projeven v podstatě žádný zájem. Jakmile se z této problematiky stalo jak společenské, politické, tak ale i mediální téma, NP začaly intenzivně pracovat a podařilo se jim vytvořit takový vliv, který napomohl k změně postoje k návrhu u příslušného ministra v Radě EU (Miklin, 2014). Další pohled nabízí článek „*Redirecting National Parliaments: Setting Priorities for Involvement in EU Affairs*“, ve kterém autoři tvrdí, že pokud se NP budou soustředit na záležitosti, kterými se zabývá Evropská rada budou moci lépe skloubit svoji funkci kontrolora vlády i komunikátora s veřejností. Jedním z důvodů pro tento závěr je podle autorů fakt, že Evropská rada je mediálně zajímavou institucí (de Wilde & Raunio, 2018). Viditelností debat o záležitostech EU se Pieter de Wilde zabývá také ve své práci „*Ex ante vs. ex post: the trade-off between partisan conflict and visibility in debating EU policy formulation*“

in national parliaments“, kde sleduje, jak způsob kontroly, kterou NP zvolí ovlivňuje to, zda budou daná témata vzbuzovat pozornost a do jaké míry. Z této studie se zdá, že následná kontrola, kdy NP vyjadřuje nesouhlas se zaujatým postojem vlády, je mediálně i politicky zajímavější (de Wilde, 2011).

Autor Tapio Raunio, ve své práci z roku 2011 nahlíží na rozdělení funkcí parlamentu odlišně. Nastiňuje zde, jaké jsou funkce parlamentu obecně a rozděluje je do dvou kategorií podle jejich adresátů: parlament-vláda a parlament-občané. V první sféře jde především o kontrolu aktivit vlády na půdě EU a případně prosazování svého vlivu na přijímanou legislativu. Do této sféry je možné zařadit například roli *scrutinizers*. V druhé sféře se NP soustředí na komunikování záležitostí EU, ale také usilují o získání podpory veřejnosti pro svůj postoj k daným záležitostem, což je typické pro roli *communicators*. Na rozdíl od jiných kategorizací Raunio podtrhuje důležitost „networking“, podobně jako Kinski. Ve své práci se věnuje především významu meziparlamentní spolupráce a debat na půdě Konference výborů pro evropské záležitosti parlamentů EU, zkráceně COSAC. (Raunio, 2011).

2. Zkoumané parlamenty a evropské záležitosti

Pro úplnost této práce je vhodné věnovat určitý prostor také charakteristice obou parlamentů, a to jak v kontextu systému dané země, tak z pohledu evropských záležitostí. Následující část práce se proto věnuje popisu parlamentu v obou zemích.

2.1 Český parlament a evropské záležitosti

Parlament České republiky je dvoukomorovým tělesem, které se skládá z Poslanecké sněmovny a Senátu. Obě komory jsou voleny přímo občany, ale každá podle jiného volebního systému. Volby do Poslanecké sněmovny probíhají na základě poměrného hlasování a každé 4 roky je voleno 200 poslanců. Pro volby do Senátu se

využívá většinového principu. Senát se skládá z 81 senátorů, kteří jsou voleni na 6 let. Každé dva roky je volena právě jedna třetina senátorů. Česká republika je příkladem asymetrického bikameralismu. Arend Lijphart popisuje jako symetrické ty parlamenty, co mají ústavně stejné nebo relativně podobné pravomoci. Asymetrické jsou ty, které mají pravomoci nerovnoměrně rozděleny s dominancí jedné, obvykle první, komory (Lijphart, 2012). Vzhledem k tomu, že vláda je už z ústavního základu odpovědná pouze Poslanecké sněmovně, je pozice Senátu výrazně slabší. Potřeba druhé komory je v České republice také často diskutovaným tématem, a to Senát staví do defenzivní pozice. Zdůvodnění existence druhých komor může být různé. V případě francouzského Senátu je jedním z důvodů například reprezentace územních zájmů. Autoři komplexní publikace „*Parlament České republiky*“ uvádějí, že vytvoření Senátu bylo, při debatách o podobě systému samostatné ČR, vždy tématem. Jak by měl vypadat a jaké zájmy zastupovat bylo však otevřeno několika možnostem. Nakonec uspěla koncepce Senátu jako pojistky stability politického systému, ústavního systému a kontinuity a kvality zákonodárství (Kolář et al., 2013).

Obě komory vytvářejí své vlastní VEZ na základě svých vlastních jednacích řádů. Oba tyto výbory jsou nástupci výborů pro evropskou integraci, které v Parlamentu existovaly před vstupem ČR do Evropské unie. Tyto výbory byly zřízeny především proto, aby pracovaly na přijetí požadovaného *acquis* a dohlížely na přístupová vyjednávání (Hrabálek & Strelkov, 2015). Pokud jde o Poslaneckou sněmovnu je bráno stanovisko VEZ jako stanovisko celé komory a v případech, kde je to vhodné může předseda výboru postoupit záležitost plénu. Tato situace však nenastává velmi často. V Senátu nemá VEZ tak silnou pozici, aby jeho stanoviska byla závazná, a proto musí být schválena na plénu vždy.

Důležitým aspektem evropských záležitostí je také transpozice evropské legislativy. V České republice hraje v rámci transpozice Parlament zásadní roli, protože většina transpozičních opatření je přijímána ve formě zákona (Říha, 2023). Zákony jsou v České republice schvalovány jak Poslaneckou sněmovnou, tak Senátem v rámci řádného legislativního procesu.

2.2 Francouzský parlament a evropské záležitosti

Parlament páté francouzské republiky je dvoukomorový. Skládá se z Národního shromáždění (Assemblée nationale) a Senátu (Sénat). Jedná se, stejně jako v případě České republiky, o příklad asymetrického bikameralismu. Každá z komor je volena podle vlastního volebního systému a jejich postavení v rámci politického systému je rozdílně silné. Národní shromáždění je voleno na základě přímého volebního práva ve dvoukolovém většinovém hlasování. Od začátků páté republiky se počet poslanců Národního shromáždění několikrát změnil a v současnosti má tato komora 577 členů, kteří jsou voleni na pět let. Senát je oproti tomu volen nepřímou, a to místními zastupiteli a zástupci Národního shromáždění. Má tedy být i reprezentantem regionálních zájmů, což má pro Francii poměrně silný význam, i s ohledem na zámořské kolonie (Perottino & Říchová, 2005). Senát má v současnosti 348 členů, kteří jsou voleni na šest let. V práci od dua Anja Thomas a Angela Tacea je pozice francouzského parlamentu popsána jako spíše slabá. Parlament byl ústavou z roku 1958 a jednacími řády obou komor oslaben, a to v reakci na nestabilitu, kterou byla charakteristická čtvrtá republika. Přímá volba prezidenta republiky, která byla zavedena v roce 1962 je dalším faktorem, který parlament v celém politickém systému oslabuje, protože legitimitu získanou z přímých voleb poslanci a senátoři sdílí s přímo volenou hlavou státu (Thomas & Tacea, 2015). Slabou pozici francouzského parlamentu autor Josh Gartland přičítá také stranickému uspořádání. Ve své práci uvádí, že zásadním důvodem, proč parlament páté republiky nezastává více svou roli dohledu a kontroly je právě distribuce parlamentních sil (Gartland, 2012).

Oproti relativně slabé institucionální pozici, kterou parlament má v kontextu francouzského politického systému, jsou mechanismy v rámci evropských záležitostí poměrně silné. Komory francouzského parlamentu mají možnost vydávat usnesení k návrhům evropské legislativy. Obě komory mají vytvořené VEZ (ve francouzštině nazývané „Commission des affaires européennes“). Možnost zřízení těchto výborů je zakotvena v přímo ve francouzské ústavě (Francie, 1958). Pro fungování systému jsou VEZ obou komor klíčové. Právě skrz tyto výbory prochází evropské dokumenty a jejich

prací je první přezkum jejich obsahu a zhodnocení toho čím je vhodné se zabývat detailně. Výbory nedostávají obsáhlá stanoviska k jednotlivým legislativním návrhům EU, ale zjednodušené pozice vlády a zhodnocení dopadu, který by daná legislativa mohla mít. Komunikace mezi vládou a parlamentem je podle autorů hodnocena kladně a vyplývá z ní, že parlament vládě důvěřuje, že nezatajuje žádné podstatné informace (Thomas & Tacea, 2015).

Pokud jde o transpozici evropské legislativy, především tedy evropských směrnic, je pozice francouzského parlamentu spíše slabá. Ve Francii, stejně jako v České republice, jsou zákony schvalovány parlamentem. Na základě francouzské ústavy jsou však jasně odlišeny otázky, které musí být upraveny formou zákona a které ne (Steunenberg et al., 2006). Zpráva VEZ francouzského Národního shromáždění o metodách transpozice evropské legislativy z roku 2021 pojednává o tom, že legislativní cestou je transponováno pouze 14 % evropské legislativy (Assemblée nationale, 2021). Ve Francii je transpozice řešena především skrze regulatorní prostředky, které má v rukou vláda či prezident republiky, jako jsou vládní nařízení, pod která spadají tzv. „décrets“, „arrêtés“ nebo „circulaires“ (Steunenberg et al., 2006).

3. Data

Tato práce je obsahovou analýzou veřejně dostupných parlamentních dokumentů. Konkrétně jde o zápisy z jednání jednotlivých VEZ (ve francouzštině jsou tyto zápisy nazývány: comptes rendus). Tato data byla získána z webových stránek Poslanecké sněmovny (Poslanecká sněmovna, 2024), webových stránek Senátu ČR (Senát, 2024), webových stránek Národního shromáždění (Assemblée nationale, 2024) a webových stránek Senátu Francie (Sénat, 2024). Přestože má autorka základní znalost francouzštiny rozhodla se pro tuto práci využít existujících překladačů, které jsou v současné době velmi kvalitní. Pro překlad francouzských textů byla použita služba DeepL Pro Advanced (DeepL, 2024).

Jednotkou analýzy byl pro tuto práci zvolen bod na pořadu jednání. Každý bodu bude hodnocen na základě toho, zda jeho obsah naplňuje jednu, či několik ze zkoumaných rolí. Do studie byly zařazeny dokumenty, které jsou dostupné na webových stránkách všech čtyř komor. Pro zkoumání činnosti parlamentu Francie jsou zahrnuty dokumenty z období 1. 1. 2021–30. 6. 2022. Pro případ České republiky jde o období 1. 7. 2021–31. 12. 2022. Tato období odpovídají jednomu roku před předsednickým půlrokem (dále v práci označováno jako období P1) a samotnému předsednickému půlroku (dále v práci označováno jako období P2).

Tímto způsobem bylo pro další zkoumání v případě Francie vybráno celkem 58 dokumentů pocházejících od VEZ Národního shromáždění a 67 pocházejících od VEZ Senátu. V případě ČR jde o 19 dokumentů VEZ Poslanecké sněmovny a 24 dokumentů v případě Senátu. Pro každý koncept byly zvoleny specifické indikátory obsažené v dokumentech, které napomáhají k vyhodnocení četnosti a případně síly daných rolí. Koncepty, jejich specifické indikátory a způsob, jakým byly měřeny jsou popsány v příslušných částech této práce.

Pro roli *subsidiarity watchdogs* bude také pozorován počet odůvodněných stanovisek, která byla zaslána Evropské komisi. Tato data nemusí být vždy obsažena v zápisech z jednání, proto jsou sledována na základě výročních zpráv o používání zásad subsidiarity a proporcionality a o vztazích s vnitrostátními parlamenty, které vydává Evropská komise. Důležité pro tuto práci jsou především přílohy těchto výročních zpráv, které obsahují tabulky s názvy konkrétních dokumentů, ke kterým Evropská komise obdržela odůvodněné stanovisko a také od které komory tato stanoviska pocházejí (European Commission, 2022), (European Commission, 2023). Vzhledem k tomu, že tato práce v případě České republiky nezkoumá přesně kalendářní rok, ale naopak přelomové období, bylo nutné zkontrolovat, kdy tato stanoviska byla přijata, aby bylo možné je zařadit do příslušného sledovaného období. V případě Poslanecké sněmovny a Senátu ČR byla tato informace dohledána přes webové stránky IPEX (platforma pro vzájemnou výměnu informací mezi NP a Evropským parlamentem), kde je možné vyhledat konkrétní návrh a zjistit, jaké ČZ a kdy přijaly svá odůvodněná stanoviska (IPEX, 2024). To stejné by bylo potřeba udělat pro potřeby zjištění dané informace u Národního shromáždění

Francie během předsednického půlroku. Tuto informaci však nebylo nutné zjišťovat, protože podle výroční zprávy Evropské komise nebylo francouzským Národním shromážděním v roce 2022 přijato žádné odůvodněné stanovisko. Pro francouzský Senát jsou tyto informace jednoduše přístupné na webových stránkách této komory (Sénat, 2024).

Pro roli *transposers* je nutné zařadit do práce také analýzu dokumentů, které přímo vypovídají o množství přijatých transpozičních a adaptačních předpisů. Data budou získávána pomocí webových stránek Poslanecké sněmovny ČR pro české pozorování (Poslanecká sněmovna, 2024) a stránky Úředního věstníku Francie pro případ francouzských komor (Journal officiel de la République française, 2024). Stránky Poslanecké sněmovny ČR umožňují sledovat legislativní proces pro sněmovní tisky se vztahem k EU, a to jak pro schválení Poslaneckou sněmovnou, tak Senátem.

Pro sledování role *communicators* nejsou data získaná z jednání VEZ dostačující, proto jsou mezi zkoumané dokumenty zařazena data získaná ze zápisů plenárních debat. V této práci byla pro Poslaneckou sněmovnu ČR využita existující databáze dostupná z Harvard dataverse s názvem „*Czech Parliamentary Speeches Dataset 1993-2023; full transcripts of plenary speeches from the Chamber of Deputies*“ (Jabůrek, 2024). Tato databáze obsahuje data za 30 let existence Poslanecké sněmovny, proto bylo nutné vyfiltrovat data pro relevantní období. K tomu byl použit nástroj „filter“ obsažený v balíčku „tidyverse“ pro Rstudio (v4.4.1; R Core Team 2024), (Wickham et al., 2023). Pomocí tohoto nástroje tak byla jednoduše oddělena obě období na základě příslušných měsíců.

Podobné databáze existují i pro dolní komoru francouzského parlamentu, bohužel ne pro touto prací zkoumané období. Pro potřeby této práce proto byla autorkou vytvořena jednoduchá databáze zaznamenávající projevy z pléna francouzského Národního shromáždění. Z webových stránek francouzského Národního shromáždění bylo staženo pro období P1 327 dokumentů, zaznamenávajících plenární debaty, pro období P2 bylo takto dostupných 65 dokumentů (Assemblée nationale, 2024). Tyto dokumenty byly z formátu pdf následně konvertovány do formátu xlsx a následně pomocí balíčků pro RStudio očištěny tak, aby neobsahovaly prázdné řádky a byl použit stejný způsob textové

analýzy na základě klíčových slov, který je popsán v kapitole této práce, která se věnuje metodě (v4.4.1; R Core Team 2024).

4. Konceptualizace rolí parlamentů

Tato práce vychází z kategorizace rolí NP, které ve své práci charakterizuje Lucy Kinski (Kinski, 2021). V této části bude detailněji představena konceptualizace jednotlivých pojmů a jejich převedení do měřitelných identifikátorů, jejichž pomocí budou zkoumány výchozí otázky. Práce je založena především na analýze primárních dat v podobě parlamentních dokumentů. Těmito dokumenty jsou především zápisy z jednání VEZ.

Konceptem *scrutinizers* se pro účely této práce rozumí ty aktivity, během kterých NP kontrolují jednání vlastní vlády a případně také to, jakým způsobem ovlivňují její pozici v rámci přijímání evropské legislativy a jednotlivých politik. Jde například o projednávání konkrétních vládou zaslaných dokumentů, které zahrnují samotné unijní dokumenty a dále i pozici národní vlády. Otázkou na, kterou si tato práce dává za cíl odpovědět je, zda je kontrola vlády v době předsednictví častější než v roce předsednictví předcházejícím, který je již silně ovlivněn přípravami na předsednictví. Je možné předpokládat, že během předsednického půl roku agenda bude četnější než v období, kdy daná členská země není v čele Rady, zároveň je nutné vzít v potaz i náročnost přípravy předsednického půl roku, která sama o sobě může být silně kontrolována.

Koncept *subsidiarity watchdogs* silně navazuje na institucionální nástroje, které členské země mají na základě primárního práva EU. Jde o ty aktivity, kterými parlamenty hlídají, zda je dodržován princip subsidiarity při vytváření a přijímání evropské legislativy a kontrola unijních institucí. Jedná se o odůvodněná stanoviska, která mají komory možnost zasílat jako vyjádření Evropské komisi. Dále také tzv. politické dialogy nebo kontrola dokumentů s nelegislativním charakterem, pocházejících od Evropské komise. Dalším nástrojem této role je také možnost podat žalobu u Soudního dvora EU pro porušení principu subsidiarity. Vzhledem ojedinělosti podávání takových žalob a

krajnosti tohoto řešení, nebude tento nástroj zkoumán v následujících částech práce. Výsledkem této práce by měla být odpověď na otázku, zda je tato role pro parlamenty častější v období předsednictví. Vzhledem k charakteristice této role, která cílí spíše na EU a její instituce, než na vlastní vládu není důvod předpokládat, že by předsednictví mělo chování parlamentů v tomto ohledu silně ovlivňovat.

Kategorie *communicators* není institucionálně zakotvena. Projevuje se především ve snaze informovat veřejnost o evropských otázkách. Tuto roli není možné měřit skrze jednání VEZ, z toho důvodu, že především plénum dané komory je tou platformou, která se stává předmětem zájmu voličů, ne nutně výbory, které pracují ve většině případů bez přítomnosti veřejnosti. Pro účely této práce je tato role měřena skrze zmínky definovaných klíčových slov z plenárních debat prvních komor v obou zemích. První komory parlamentů mohou být vnímány jako voličům bližší. Analýza tak byla, i vzhledem k její technické náročnosti, omezena pouze na Poslaneckou sněmovnu ČR a Národní shromáždění Francie. Předsednictví je obdobím, kdy by se dalo předpokládat, že četnost informování veřejnosti o evropských otázkách mohla být vyšší.

Role pojmenovaná *networkers* je sledována v rámci meziparlamentní spolupráce ČZ. Tento koncept je měřen skrze zmínky o meziparlamentních setkáních a komunikaci s dalšími NP v zápisech z jednání. Meziparlamentní setkání v podobě například malého COSACu, nemusí být pouze kontaktní formou, ale také prostřednictvím online platform. U role *networkers* je možné předpokládat, že bude silnější během předsednického půlroku už jen proto, že se NP stává hostícím parlamentem pro COSAC. Zde nejde jen o samotné jednání COSAC, ale také přípravy s tím spojené. Dá se tedy předpokládat, že agenda spojená s meziparlamentní spoluprací bude v období předsednictví častější než mimo něj.

Poslední role je institucionálně nejvíce upravená. Jedná se o koncept *transposers*, který odráží převádění evropské legislativy do vnitrostátního práva. Pro tuto práci je důležitá především transpozice nepřímých účinných směrnic, které vyžadují pro svou aplikovatelnost převedení do vnitrostátní legislativy a případně přijímání prováděcích opatření k přímo účinným nařízením EU. Měření je provedeno na základě celkového počtu přijatých transpozičních opatření za dané období. V obsahu zápisu z jednání VEZ je pro tuto roli důležitá četnost projednávání navrhované legislativy.

Každý bod v zápisech z jednání bude hodnocen na základě toho, zda naplňuje danou roli. V případě že jeho obsah bude vyhodnocen, tak že naplňuje danou roli bude mu přiřazena hodnota „1“, případně hodnota „2“ u role *scrutinizers*, v opačném případě bude bodu přiřazena hodnota „0“. Tabulky se záznamy o hodnotách jednotlivých bodů jsou obsaženy příloze č. 8 až č. 11.

5. Metoda a operacionalizace

Tato práce je kvalitativní obsahovou analýzou. Jedná se o metodu, která je používána v různých odvětvích výzkumu. Odborných prací, které se věnují jejímu popisu existuje celá řada. Autoři James W. Drisko a Tina Maschi ve své práci, která byla inspirací pro autorkou provedenou analýzu, popisují historii, základy a principy obsahové analýzy s kapitolou vyhrazenou i pro tu kvalitativní. V jejich knize s názvem „*Content analysis*“ je popsáno jakým způsobem je vhodné pracovat s pozorovanými daty, jaké existují způsoby tvoření kategorií a také co obnáší kódování dat (Drisko & Maschi, 2016). Při zkoumání dat, ze kterých vychází tato práce je velmi důležitý kontext. Kvalitativní obsahová analýza je tak, i z důvodu určité flexibility, vhodným typem výzkumné metody pro tuto práci. Kategorie pro tuto práci byly vybrány deduktivně na základě předchozí kategorizace v literatuře. Jednotkou analýzy je bod jednání. V této práci budou porovnávána dvě období, a to rok předcházející předsednictví (P1) a předsednický půlrok (P2). Jde tedy o 12měsíční a 6měsíční období. S ohledem na povahu projednávaných bodů je možné, aby jeden bod byl zařazen do jedné, několika nebo také žádné kategorie, pokud nelze jasně určit, zda bod naplňuje kteroukoliv roli. V případě že jeho obsah bude vyhodnocen, tak že naplňuje danou roli bude mu přiřazena hodnota „1“ v opačném případě bude bodu přiřazena hodnota „0“.

Rozdílná délka těchto období pro tuto práci nepředstavuje problém. Rozhodujícím kritériem měření a komparace, pokud jde o data z obsahové analýzy zápisů z jednání

komor, je počet projednaných bodů a poměr, který k celkovému počtu bodů představuje daná konkrétní role.

Předpokladem této práce je, že role *scrutinizers* bude v zápisech nejpočetnější rolí, proto bylo pro tuto roli hodnocení rozděleno, podle síly kontroly. V případě, že projednávaný bod v zápisu z jednání VEZ neobsahuje zmínku o vládní aktivitě v rámci EU bude tento označen hodnotou „0“. Dále může bod nabírat hodnot „1“ i „2“ v závislosti na síle. Vzhledem k tomu, že kontrola vlády je ve všech komorách rozdílná je nutné se seznámit s daty zvlášť a také zvlášť určit kritéria pro naplnění této role. Přesto je obecně možné konstatovat, že ve všech komorách existují mechanismy, skrze které vláda zasílá evropské dokumenty a své pozice parlamentu. Stejně tak mají parlamenty možnost přijímat usnesení, ve kterých se směrem k vládě vyjadřují. V českém parlamentu pak bývá běžné, že se jednání účastní také zástupce vlády ať už jde o samotného ministra, či jeho náměstka. Ve Francii je přítomnost vládních zástupců méně častá.

Stejně jako role *scrutinizers* se i role *subsidiarity watchdogs* v obou zemích projevuje různě. Může se jednat o přítomnost zástupce Evropské komise na jednání, přijetí odůvodněného stanoviska nebo stanoviska v rámci politického dialogu. Tato práce tedy měří koncept *subsidiarity watchdogs* skrze četnost záznamů o souladu s principem subsidiarity v zápisech z jednání, které se projevují například v určení pozice k jednání s Evropskou komisí. Dále možné tuto roli měřit prostřednictvím počtu zaslaných odůvodněných stanovisek o nesouladu s principem subsidiarity.

Pokud jde o roli *transposers* bude mimo dat ze zápisu jednání měřena také skrze počet předpisů transponujících evropskou legislativu, které daná komora schválila. Vzhledem k rozdílné délce období bude vypočítán průměrný počet dokumentů přijatých na měsíc relevantního období. Tímto způsobem bude možné data srovnávat.

Role *communicators* bude v této práci zkoumána pouze pro první komory, tedy Poslaneckou sněmovnu ČR a Národní shromáždění Francie. Tuto roli je z její povahy nutné měřit především skrze plenární debaty, jelikož právě plénum je nástrojem parlamentu, kterým mohou zástupci komunikovat směrem k veřejnosti nejefektivněji. Pro daná období bylo použito databází, které zaznamenávají přepisy plenárních debat. Tyto

databáze jsou popsány výše v této práci. U této role se nejedná o kvalitativní, ale kvantitativní obsahovou analýzu, která bude provedena skrze statistický software RStudio (v4.4.1; R Core Team 2024). Pomocí funkce „tolower“ z balíčku „quanteda“, byla ve zdroji dat všechna velká písmena na malá, což usnadnilo další zkoumání dat (Benoit et al., 2018). Pomocí funkcí balíčku „stringr“ pro RStudio bude měřena četnost zmínek Evropské unie na základě dále definovaných klíčových slov. Pro každou zemi byl vytvořen set klíčových slov, které byly následně pomocí nástroje „regex“ vyhledávány pro jednotlivá období (Wickham, 2023). Zdrojem dat jsou pro tuto roli přepisy plenárních debat.

Cílem této práce je odpovědět na otázku, zda je aktivita rozdílná v období přípravy na předsednictví a samotného předsednictví. Další otázkou je také, zda je důvodem takové změny v aktivitě právě fakt, že je daná země v čele Rady EU. Dále proto budou v porovnávání hodnoty naměřené v obou zemích, respektive ve všech čtyřech komorách a bude pozorováno, jaké rozdíly se v jednotlivých rolích projevují v době předsednictví a přípravy na předsednictví. Na základě pozorovaných trendů, tedy případných opakujících se změn v několika komorách, bude následně hodnoceno, zda je možné změny přisuzovat předsednictví či ne.

6. Analýza dat jednotlivých komor

6.1 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Jak bylo již popsáno výše tato práce se zabývá porovnáním aktivit komor parlamentů v období rok předcházejícím předsednictví, které se dá také popsat jako příprava na předsednictví (P1) a období předsednického půlroku (P2). Zápisy z jednání VEZ Poslanecké sněmovny jsou poměrně stručné dokumenty, které nepřesahují ve většině případů 10 listů textu. Pokud se VEZ zabývá nějakým dokumentem jiné instituce, bývá popsán velmi stručně jeho obsah a následuje k němu rozprava a hlasování. Výbor

jedná běžně jednou, maximálně dvakrát do měsíce. V rámci jedné schůze je však schopen probrat poměrně vysoký počet bodů, v některých případech i přes 20.

Ze zápisu jednání VEZ Poslanecké sněmovny bylo k analýze na základě vhodnosti zařazeno celkem 159 bodů ze všech 19 hodnocených dokumentů. Zařazeny vůbec nebyly body s názvy „Schválení pořadu schůze“ a „Návrh termínu a pořadu příští schůze výboru“, případně další obsahově čistě organizační body, jako může být například ad hoc volba předsedů a místopředsedů či ustanovení podvýborů na začátku volebního období. Bod jednání získá ohodnocení „1“ v roli *scrutinizers* za předpokladu, že ze zápisu jasně vyplývá, že aktivita vlády byla projednávána. Číslem „2“ pak bude ohodnocen takový výstup VEZ, ve kterém výbor přímo zaujímá vlastní pozici k jednání vlády. Tato pozice může mít například podobu: vzetí na vědomí, schválení rámcové pozice/stanoviska vlády, podpora rámcové pozice/stanoviska vlády, žádost, aby vláda jednala určitým způsobem či aby se vyjádřila, jakým způsobem reflektuje usnesení komory. Dokumenty, se kterými VEZ pracuje jsou především sdělení Evropské komise a návrhy legislativních aktů. Tyto dokumenty se pravidelně opakují a v rámci jednoho jednání je většinou zkoumáno několik dokumentů tohoto typu. K oběma typům dokumentů je většinou výboru zaslána i rámcová pozice vlády, ke které se následně v usnesení VEZ vyjadřuje. Pozorování ukázalo, že jak v případě bodů, které se zabývaly návrhy evropských aktů, tak i v případě sdělení Evropské komise došlo v poměru k nárůstu právě v období předsednictví. Pro tyto typy dokumentů je přitom typické že naplňují jak roli *subsidiarity watchdogs*, tak roli *scrutinizers*. Pro roli *scrutinizers* dosáhlo v obou obdobích společně, hodnoty „2“ celkem 92 bodů a hodnoty „1“ 22 bodů jednání, Role *subsidiarity watchdogs* byla pozorována celkem v 33 bodech, role *networkers* v 31 bodech a role *transposers* v 34 bodech.

Při pozorování již rozděleném na jednotlivá období zjistíme, že v období P1 bylo v roli *scrutinizers* dosaženo hodnoty „1“ celkem v 13 případech a hodnoty „2“ v 50 případech. U role *subsidiarity watchdogs* šlo o 14 případů, dále pro roli *networkers* 22 případů a roli *transposers* naplnilo v období P1 celkem 24 bodů. V období P2 pak role *scrutinizers* nabyla hodnoty „2“ v 42 případech a hodnoty „1“ v případech 9. U role *subsidiarity watchdogs* šlo o 19 případů, dále pro roli *networkers* 9 případů a roli

transposers naplnilo v období P2 celkem 9 případů. Výskyt a procentuální výskyt podle konkrétní role a období je zaznamenán v tabulce č. 2.

V případě Poslanecké sněmovny ČR je silně znát převaha role *scrutinizers* oproti ostatním. Mimo to, že jsou komoře pravidelně zasílány evropské dokumenty spolu s pozicemi vlády ČR, je také naprosto běžné, že se jednání výboru účastní zástupce vlády ať jde o samotného ministra, jeho náměstka případně jiného vládou pověřeného úředníka. Provedené pozorování ukazuje, že během předsednického půlroku je kontrola vlastní vlády častější. Z výpočtu procentuálního výskytu jednotlivých hodnot se ukazuje, že hodnoty „2“ dosahovala role *scrutinizers* v období P1 v 50 % zatímco v období P2 dokonce v 71 %. Pro hodnoty „1“ je rozdíl menší, kdy v období P1 šlo o 13 % všech bodů a pro období P2 o 15 %. Celkový nárůst v této roli pro obě hodnoty byl z 63 % v období P1 na 86 % v období P2.

Nárůst v aktivitě je dále možné pozorovat u role *subsidiarity watchdogs*. V období P1 byla tato role pozorována ve 14 % všech bodů, zatímco v období předsednického půlroku šlo o 32 %. Data získaná ze zápisů z jednání VEZ zároveň nereflektují počet podaných odůvodněných stanovisek, ale pouze kontrolu evropských institucí obecněji. Z výročních zpráv Evropské komise je patrné, že Poslanecká sněmovna nepředložila v roce 2021 ani jedno odůvodněné stanovisko. V roce 2022 byla Evropské komisi zaslána 4 odůvodněná stanoviska a všechna spadala do období P1. Datum přijetí stanoviska společně s identifikátorem návrhu, vůči kterému bylo přijato je vidět v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 Přijatá odůvodněná stanoviska Poslaneckou sněmovnou ČR

Identifikátor návrhu	Datum přijetí stanoviska	Analyzované období
COM/2021/0805	30.03.2022	P1
COM/2021/804, COM/2021/803	30.03.2022	P1
COM/2022/105	18.05.2022	P1
COM/2022/156	23.06.2022	P1

P1 = 01. 07. 2021–30. 06. 2021, P2 = 01. 07. 2022–31. 12. 2022

Zdroj: vlastní zpracování

Role *networkers* se v dokumentech odráží především v bodech, které jsou nazývané „Sdělení předsedy“. Ty se vyskytují ve většině případech až na samotném konci

zápisu a poskytují prostor především k informování členů výboru o nadcházejících akcích, které buď pořádá sama komora, nebo jsou jiným způsobem relevantní pro činnost výboru. Velmi často právě v těchto bodech předseda výboru informuje členy o konaných meziparlamentních konferencích. Jedná se jak o konference platformy COSAC, tak menší setkání parlamentních zástupců jen několika členských států. Dále se zde objevují také informace o návštěvách diplomatů, zástupců jiných členských států nebo také představitelů evropských institucí. U role *networkers* je na základě dat ze zápisu z jednání pozorován pokles z 22 % na 15 %. Důvodem tohoto poklesu je pravděpodobně špatně nadefinovaný způsob měření tohoto bodu.

U role *transposers* je ze zápisů z jednání pozorován pokles z 24 % v období P1 na 17 % v období P2. Tato role je zároveň měřena počtem komorou schválených návrhů zákona, které mají vztah k EU. Stránky Poslanecké sněmovny umožňují takto sledovat legislativní proces, a to jak pro schválení Poslaneckou sněmovnou, tak Senátem. Pomocí filtrování ve vyhledávání byly vybrány ty zákony, které byly publikovány ve sbírce v letech 2021, 2022 a 2023. Rok 2023 byl do vyhledávání zařazen z toho důvodu, že zákony, které byly publikované ve sbírce až v roce 2023, mohly být Poslaneckou sněmovnou či Senátem schváleny již v roce 2022, což je údaj relevantní pro tuto práci. Na základě tohoto vyhledávání bylo zjištěno celkem 52 dokumentů, které byly schváleny Poslaneckou sněmovnou. Z toho bylo 22 návrhů schváleno v období P1 a 30 v období P2. Po vyřazení dvou měsíců parlamentních prázdnin byl průměr přijatých zákonů za měsíc v období P1 2,2 dokumentu, zatímco u období P2 se jedná o 7,5 dokumentů. Tento rozdíl může být částečně způsoben volbami do Poslanecké sněmovny, které proběhly na podzim roku 2021. Povolební agenda, související s institucionálními otázkami Poslanecké sněmovny, jako je například volba a ustanovení jejích orgánů mohla být důvodem pro upozadění běžného legislativního procesu.

Role *communicators* se v zápisech z jednání výboru neprojevuje. Pro pozorování této role byla sledována četnost zmínek klíčových slov „EU“, „evropsk“, a „evrop“, v rámci zápisu z plenárních debat. Pro Poslaneckou sněmovnu byla použita databáze dostupná z „Harvard dataverse“ s názvem „Czech Parliamentary Speeches Dataset 1993-2023; full transcripts of plenary speeches from the Chamber of Deputies“ (Jabůrek,

2024). V období P1 byla klíčová slova zmíněna 3610krát a v období P2 2359krát. V rámci období P1 se jednalo o 37 schůzí. Schůze Poslanecké sněmovny jsou často přerušeny a daná agenda této schůze, která má stále stejné číslo, je znovu projednávána jiný den. Naopak se může také stát, že plénum během jednoho dne zahájí několik různých schůzí. Po započtení faktu, že některé schůze probíhají v několika dnech, bylo identifikováno 81 dokumentů, v období P1. Průměrný počet zmínek na schůzi je pak 45 a to po zaokrouhlení. Stejným postupem zjistíme, že v období P2 bylo 44 jednání a během jednoho byla klíčová slova průměrně zmíněna 54krát. Je možné tedy pozorovat mírný nárůst zmínek Evropské unie během předsednického období.

Tabulka č.2 Pozorované hodnoty VEZ Poslanecké sněmovny České republiky

Role	Scrutinizers			Subsidiarity watchdogs	Networkers	Transpozers	Bodů celkem
	1	2	1 a 2				
Hodnota	1	2	1 a 2	1	1	1	
Výskyt za P1	13	50	63	14	22	24	100
Výskyt za P2	9	42	51	19	9	10	59
Celkem P1 a P2	22	92	114	33	31	34	159
Výskyt za P1 v %	13%	50%	63%	14%	22%	24%	
Výskyt za P2 v %	15%	71%	86%	32%	15%	17%	

P1 = 01. 07. 2021–30. 06. 2021, P2 = 01. 07. 2022–31. 12. 2022

Bodů celkem = počet všech zařazených bodů jednání ve zkoumaném období

Zdroj: vlastní zpracování

6.2 Senát Parlamentu ČR

Zápisy z jednání Senátu ČR jsou oproti těm s původem v Poslanecké sněmovně poněkud obsáhlé dokumenty. V některých případech dosahují délky až 80 listů textu a běžně se jejich délka pohybuje okolo 40 listů. Je tomu tak především proto, že obsahují detailnější popis projednávaných evropských dokumentů, pozice vlády a často také dlouhé zhodnocení zpravodajem, které jsou součástí příloh k usnesení a na základě kterých je samotné usnesení navrhováno. Senát je zároveň schopen projednat také poměrně vysoký počet bodů, někdy i okolo dvaceti. Informace na základě, kterých se dá

vyhodnotit, zda bod naplňuje některou z rolí je ve většině případů možné najít v přílohách, které obsahují zpravodajskou zprávu. Na první pohled by se mohlo zdát, že je tedy možné pozorovat pouze tyto přílohy, nejde však opomenout základní část zápisu. Právě zde je zaznamenána případná rozprava k projednávanému bodu, během které může k projevu touto prací sledované aktivity dojít také. Co se týče typu projednávaných dokumentů jde převážně o sdělení Evropské komise a návrhy evropských aktů stejně jako tomu bylo u Poslanecké sněmovny. U obou typů dokumentů došlo během předsednictví k poklesu četnosti, přičemž u sdělení Evropské komise byl výraznější.

Pro pozorování VEZ Senátu ČR byly použity stejné metody. Ze zápisu jednání bylo k analýze na základě vhodnosti zařazeno celkem 248 bodů ze všech 24 hodnocených dokumentů. Stejně jako v případě Poslanecké sněmovny i zde nebyly do analýzy zařazeny obsahově čistě organizační body. V tomto případě se jednalo o body s názvem „Zahájení a schválení programu schůze“ a „Stanovení termínu a pořadu příští schůze“.

Role *scrutinizers* bylo v obou obdobích dosaženo, hodnoty „2“ celkem v 145 bodech a hodnoty „1“ v 59 bodech jednání. Role *subsidiarity watchdogs* byla vyhodnocena celkem v 140 případech, role *networkers* v 24 bodech a role *transposers* v 103 bodech.

Po rozdělení na jednotlivá období se ukazuje, že v období P1 bylo u role *scrutinizers* dosaženo hodnoty „1“ celkem v 42 případech a hodnoty „2“ v 116 případech. U role *subsidiarity watchdogs* šlo o 130 případů, dále pro roli *networkers* 19 případů a roli *transposers* naplnilo v období P1 celkem 83 bodů. V období P2 pak role *scrutinizers* nabyly hodnoty „2“ v 29 případech a hodnoty „1“ v případech 17. U role *subsidiarity watchdogs* šlo o 30 bodů, dále pro roli *networkers* 5 případů a roli *transposers* naplnilo v období P2 celkem 20 bodů. Výskyt a procentuální výskyt podle konkrétní role a období je zaznamenán v tabulce č. 4.

Po přepočtení na poměr projednaných bodů v jednotlivých obdobích byl u role *scrutinizers* pozorován nárůst z 22 % v P1 na 30 % v P2 u hodnotově slabší kontroly „1“. Naopak pokud jde o kontrolu označenou hodnotou „2“ by pozorován pokles z 61 % za P1 na 51 % v P2. Celkově došlo u této role k mírnému poklesu z 83 % za období P1 na

81 % za období P2. Z pozorování je zároveň vidět že se jedná o nejvíce zastoupenou roli v aktivitě senátního VEZ stejně jako v případě Poslanecké sněmovny.

V kontrastu s pozorováním ve VEZ Poslanecké sněmovny došlo během předsednictví v případě Senátu k poklesu aktivity, která by byla charakteristická pro roli *subsidiarity watchdogs*. V období P1 tato role byla naplněna v 58 % zatímco v období P2 pouze v 53 % všech případů. Zároveň je znatelné, že při jednání senátního výboru je tato role mnohem silněji zastoupena. Senát velmi často svá usnesení předává Evropské komisi a stejně tak se zajímá o vyjádření, která Evropská komise zasílá zpět. Tento závěr je částečně potvrzen i faktem, že Senát ČR je hodnocen jako 3. nejaktivnější komora národního parlamentu, na základě počtu zaslaných stanovisek, v rámci EU za rok 2021 (European Commission, 2022). V roce 2021 byla Senátem přijata čtyři odůvodněná stanoviska. Všechna tato stanoviska byla Senátem přijata v listopadu 2021, tedy v období P1. V roce 2022 Senát zaslal Evropské komisi jedno odůvodněné stanovisko, zabývající se dvěma návrhy, které bylo přijato v dubnu 2022, což znamená, že v období P1 bylo celkově přijato pět odůvodněných stanovisek. V období P2 nebylo Senátem přijato žádné odůvodněné stanovisko. Datum přijetí odůvodněného stanoviska společně s identifikátorem návrhu, vůči kterému bylo přijato je vidět v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 Přijatá odůvodněná stanoviska Senátem ČR

Identifikátor návrhu	Datum přijetí stanoviska	Analyzované období
COM/2021/551	05.11.2021	P1
COM/2021/558	05.11.2021	P1
COM/2021/559	05.11.2021	P1
COM/2021/563	05.11.2021	P1
COM/2021/803, COM/2021/804	12.04.2022	P1

P1 = 01. 07. 2021–30. 06. 2021, P2 = 01. 07. 2022–31. 12. 2022

Zdroj: vlastní zpracování

Pro roli *networkers* se ukázalo, že se v zápisech z jednání nejvíce projevuje v bodě, který je nazván stejně jako v zápisech Poslanecké sněmovny a to „Sdělení předsedy“. Po měření bylo zjištěno, že v období P1 se role *networkers* projevovala v 10 % všech projednávaných bodů pro období P2 šlo o 9 %.

U výskytu role *transposers* byl mezi obdobími zaznamenán ze zápisů jednání pokles a to z 43 % pozorovaných v období P1 na 35 % v období P2. V období P1 zároveň Senát schválil 24 návrhů zákonů se vztahem k EU a v období P2 25 návrhů zákona. Průměr na měsíc je za období P1 2,4 schválených návrhů a 6,25 za období P2. Vzhledem k charakteru legislativního procesu, při kterém je Senát značně odkázán na agendu, která mu je zaslána Poslaneckou sněmovnou je pravděpodobné, že silný nárůst přijatých návrhů bude v Senátu ovlivněn volbami do Poslanecké sněmovny na podzim roku 2021 stejně jako v případě Poslanecké sněmovny. Do pozorování také zasáhly volby do Senátu ČR na podzim roku 2022.

Tabulka č. 4 Pozorované hodnoty VEZ Senátu České republiky

Role	Scrutinizers			Subsidiarity watchdogs	Networkers	Transposers	Bodů celkem
Hodnota	1	2	1 a 2	1	1	1	
Výskyt za P1	42	116	158	110	19	83	191
Výskyt za P2	17	29	46	30	5	20	57
Celkem P1 a P2	59	145	204	140	24	103	248
Výskyt za P1 v %	22%	61%	83%	58%	10%	43%	
Výskyt za P2 v %	30%	51%	81%	53%	9%	35%	

P1 = 01. 07. 2021–30. 06. 2021, P2 = 01. 07. 2022–31. 12. 2022

Bodů celkem = počet všech zařazených bodů jednání ve zkoumaném období

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Národní shromáždění Francie

Z analýzy dokumentů pocházejících od VEZ Národního shromáždění je zřejmé, že výbor oproti českým parlamentním komorám zasedá častěji. Počet jednání se ve většině měsíců pohybuje v rozmezí 4–6 jednání za měsíc. VEZ mnohdy zasedá hned následující den od předchozího jednání. Jak pozorování ukázalo, větší četnost pořádání schůze však neznamená více probraných bodů, než tomu je v případě českých komor. Zápisy jsou detailnější a samotná rozprava je obsáhlá a dlouhá. Tradičně se projednávají informační zprávy k evropským dokumentům, vypracované zpravodajem. Kontrola vlády v roli *scrutinizers* se projevuje například v přezkoumávání textů, zaslaných vládou v souladu s čl. 88-4 francouzské ústavy. Dále VEZ přezkoumává texty na základě čl. 88-

6 francouzské ústavy, který upravuje právo národního parlamentu na kontrolu principu subsidiarity a proporcionality (Francie, 1958). Tyto body zároveň naplňují také roli *subsidiarity watchdogs*. Role *networkers* se projevuje především v bodech, které zaznamenávají konkrétní meziparlamentní jednání se zástupci jiných národních komor. Tato společná jednání ve většině případech probíhala jako videokonference.

Ze všech 58 dokumentů bylo pro tuto práci k analýze zařazeno 132 bodů jednání. Vyřazeny podobně jako u předchozích komor byly body s čistě organizačním charakterem, které v kontextu Národního shromáždění Francie nesly název „Nomination d'un rapporteur“. V těchto bodech byl pouze ke konkrétní problematice přidělen zpravodaj a obsah bodu byl tedy pro tuto práci nerelevantní. Z analyzovaných 132 bodů bylo 107 v období P1 a 25 v období P2.

Celkem byla role *scrutinizers* naplněna v hodnotě „1“ v 56 bodech a v hodnotě „2“ pouze v 13 bodech. Role *subsidiarity watchdogs* byla naplněna v 63 bodech, role *networkers* v 23 a role *transposers* v 63 bodech. Pro VEZ Národního shromáždění z analýzy dokumentů vyplývá že kromě role *networkers*, mají všechny role podobnou četnost. Výskyt a procentuální výskyt podle konkrétní role a období je zaznamenán v tabulce č. 5.

Pokud jde o kontrolu vlastní vlády neboli roli *scrutinizers*, nebyl během předsednictví pozorován výrazný nárůst ani pokles. V období P1 byla hodnota „1“ naplněna v 31 % případů a hodnota „2“ v 21 % případů. Pro období P2 pak výsledky ukazují že hodnota „1“ byla zaznamenána v 28 % případů a hodnota „2“ v 24 % případů. Celkově byla tato role v obou obdobích zastoupena zcela stejně a to v 52 % případů.

U role *subsidiarity watchdogs* byl zaznamenán nárůst a to z 46 % v období P1 na 56 % během období P2. Francouzské Národní shromáždění zároveň ani v jednom ze zkoumaných období nezaslalo Evropské komisi žádné odůvodněné stanovisko.

U role *networkers* byl naopak zaznamenán poměrně silný pokles z 20 % v období P1 na 8 % v období P2. V zápisech VEZ Národního shromáždění se nesetkáme s body, které by obsahovaly informace o nadcházejících nebo již proběhlých meziparlamentních

konferencích jako jsou „Sdělení předsedy“ v českých parlamentních komorách. Toto naznačuje, že zápisy z jednání VEZ v případě francouzského Národního shromáždění nejsou vhodným zdrojem dat pro měření této role.

U role *transposers* byl v zápisech z jednání pozorován nárůst z 44 % na 64 %. Z veřejně dostupných dat, není jednoznačně patrné, kolik transpozičních textů bylo Národním shromážděním přijato. Webové stránky Francouzského úředního věstníku umožňují vyhledávat evropské směrnice a transpoziční opatření k nim (Journal officiel de la République française, 2024). Vyhledávání bylo provedeno pro období od 1. 1. 2018 do 1. 7. 2022. Období bylo zvoleno tímto způsobem, protože dokumenty jsou na stránkách vyhledávány podle data přijetí dané evropské směrnice. Bylo proto nutné zahrnout také několik let před touto prací zkoumaným obdobím. Transpoziční lhůta často bývá dva roky, autorka této práce se však rozhodla zahrnout období od roku 2018, pro případ, že by byla transpozice výrazně zpožděná. Stále existuje možnost, že toto vyhledávání není přesné. V období P1 byla tímto postupem identifikována tři transpoziční opatření a v období P2 dvě transpoziční opatření. Jak bylo popsáno již v kapitole věnující se francouzskému parlamentu a Evropským záležitostem samotné přijímání transpozičních opatření ve Francii není převážně parlamentní záležitostí.

Počet zápisů z jednání je v tomto pozorování pro předsednický půlrok poněkud omezený. Poslední zápis z jednání v této práci sledovaném období je bohužel již 6. dubna 2022. Důvodem je změna legislativního období z 15. na 16. a tím zapříčiněná dlouhá prodleva mezi posledním zasedáním starého výboru a prvním zasedáním nového výboru, který již však nespadá do relevantního období.

Role *communicators* byla sledována na základě dat získaných z prepisů plenárních debat. Jako klíčová slova byly pro co nejpodobnější měření použity ekvivalenty klíčových slov pro český parlament ve francouzštině. Jedná se o „europ.“ a „européen“ a „européenne.“. Takto vybraná klíčová slova by měla podchytit co nejširší záběr relevantních zmínek. Tímto způsobem bylo v období P1 nalezeno 5349 zmínek ve všech 327 dokumentech, které zaznamenávají vždy jednu schůzi. V období P1 jde tedy průměrně, po zaokrouhlení na celá čísla, 16 zmínek Evropské unie na jedno schůzi. Stejná analýza pro období P2 ukázala celkem 1746 zmínek v 65 dokumentech pro dané

období. Průměr zmínek na jednu schůzi pro období P2 pak po zaokrouhlení vychází 27 zmínek.

Tabulka č. 5 Pozorované hodnoty VEZ Národního shromáždění Francie

Role	Scrutinizers			Subsidiarity watchdogs	Networkers	Transpozers	Bodů celkem
	1	2	1 a 2				
Hodnota	1	2	1 a 2	1	1	1	
Výskyt za P1	33	23	56	49	21	47	107
Výskyt za P2	7	6	13	14	2	16	25
Celkem P1 a P2	40	29	69	63	23	63	132
Výskyt za P1 v %	31%	21%	52%	46%	20%	44%	
Výskyt za P2 v %	28%	24%	52%	56%	8%	64%	

P1 = 01. 01. 2021–31. 12. 2021, P2 = 01. 01. 2022–30. 06. 2022

Bodů celkem = počet všech zařazených bodů jednání ve zkoumaném období

Zdroj: vlastní zpracování

6.4 Senát Francie

Výbor francouzského Senátu jedná podobně často jako ten francouzského Národního shromáždění. V některých měsících jde až o 6 jednání. Stejně jako v případě Národního shromáždění to však neznamená více projednaných bodů, než projednají české komory. Oproti zápisům pocházejících od výboru v Národním shromáždění nejsou ty ze Senátu obvykle tak rozsáhlé. Body bývají pojmenovány podle konkrétní problematiky jako je například vnitřní trh, zahraniční a obranná politika nebo otázky v oblasti sociální politiky a zdraví. V rámci těchto problematik jsou projednávány jak konkrétní legislativní návrhy, tak sdělení Evropské komise, postoje vlády, a především jsou navrhována evropská usnesení přijímaná na základě článku 73d jednacího řádu francouzského Senátu (Sénat, 2014), prostřednictvím kterých výbor naplňuje především roli *scrutinizers*, jelikož se jedná o dokumenty skrze které se snaží ovlivnit postoje své vlády. Dalšími významnými nástrojem je přijímání politických stanovisek, která jsou součástí politického dialogu s Evropskou komisí. Tato stanoviska jsou zároveň zasílána dalším

evropským institucím a francouzské vládě naplňují tedy jak roli *subsidiarity watchdogs*, tak roli *scrutinizers*. Výhodou tohoto pozorování je, že poslední zápis je zaznamenán ze dne 29. 6. 2022, tedy v podstatě na úplném konci pozorovaného období

Celkově bylo v senátním VEZ projednáno 117 bodů. Stejně jako v případě ostatních komor byly automaticky vyřazeny body čistě organizačního charakteru, což v tomto případě byly pouze body o ustanovení zpravodajů. Z těchto 117 bodů bylo 78 projednáno v období P1 a 39 v období P2. Role *scrutinizers* byla celkově naplněna v 66 případech. Role *subsidiarity watchdogs* v případech 57, role *networkers* v 20 případech a role *transposers* v 17 případech. Výskyt a procentuální výskyt podle konkrétní role a období je zaznamenán v tabulce č. 7.

U role *scrutinizers* byl pozorován nárůst z celkových 51 % v období P1 na 56 % v období P2. Po rozdělení podle hodnot síly této kontroly se ukazuje, že k nárůstu došlo především v hodnotě „2“. V období P1 byla hodnota „1“ naplněna v 9 % případů a v období P2 tomu tak bylo v 10 % případů. Pro hodnotu „2“ je nárůst pozorován z 42 % v období P1 na 46 % v období P2.

Pozorování role *subsidiarity watchdogs* v zápisech z jednání nabyla v obou obdobích procentuálně stejného zisku a to 49 %. Na webových stránkách francouzského Senátu je přímo možné dohledat kolik odůvodněných stanovisek v daném roce bylo komorou přijato. Pro rok 2021, tedy zkoumané období P1, se jedná o čtyři odůvodněná stanoviska. V období P2, tedy v první polovině roku 2022, byla přijata dvě odůvodněná stanoviska. Z uvedeného vyplývá, že aktivita naplňující roli *subsidiarity watchdogs* zůstala v obou zkoumaných obdobích beze změny. Datum přijetí odůvodněného stanoviska společně s identifikátorem návrhu, vůči kterému bylo přijato je vidět v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 Přijatá odůvodněná stanoviska Senátem Francie

Identifikátor návrhu	Datum přijetí stanoviska	Analyzované období
COM/2020/725	23.02.2021	P1
COM/2020/726	23.02.2021	P1
COM/2020/727	23.02.2021	P1
COM/2021/554	08.11.2021	P1
COM/2021/812	24.04.2022	P2
COM/2022/177	30.06.2022	P2

P1 = 01. 01. 2021–31. 12. 2021, P2 = 01. 01. 2022–30. 06. 2022

Zdroj: vlastní zpracování

U role *networkers* pozorujeme nárůst z 15 % v období P1 na 21 % v období P2. Není výjimečné, že celý zápis jednání výboru je právě prepisem jednání se zástupci jiných národních parlamentů, mezi které patřilo například Slovinsko, Německo Polsko, ale také Senát České republiky. Stejně jako u předchozích komor, je analýza pouze na základě zápisů z jednání VEZ pro tuto roli nedostatečná.

Role *transposers* se v zápisech z jednání v období P1 projevila v osmi bodech, což představovalo 10 % všech bodů. V období P2 byla tato role identifikována v devíti bodech byl pak zaznamenán nárůst na 23 % všech bodů. Pokud jde o počet přijatých transpozičních textů, je stejný jako ve francouzském Národním shromáždění, tedy tři identifikovaná transpoziční opatření v období P1 a dvě v období P2.

Tabulka č. 7 Pozorované hodnoty VEZ Senátu Francie

Role	Scrutinizers			Subsidiarity watchdogs	Networkers	Transposers	Bodů celkem
	1	2	1 a 2				
Hodnota	1	2	1 a 2	1	1	1	
Výskyt za P1	7	33	40	38	12	8	78
Výskyt za P2	4	18	22	19	8	9	39
Celkem P1 a P2	11	51	62	57	20	17	117
Výskyt za P1 v %	9%	42%	51%	49%	15%	10%	
Výskyt za P2 v %	10%	46%	56%	49%	21%	23%	

P1 = 01.01.2021–31.12.2021, P2 = 01.01.2022–30.06.2022

Bodů celkem = počet všech zařazených bodů jednání ve zkoumaném období

Zdroj: vlastní zpracování

7. Má předsednictví vliv na změny ve vykonávaných rolích?

Cílem této práce bylo analyzování dat a zaznamenání případných proměn. Dále tato práce měla za cíl zjistit, zda analyzovaná data naznačují, že existuje souvislost mezi předsednictvím a změnou aktivity. To by bylo možné dovodit, v případě že by byl pozorovatelný trend změn napříč všemi pozorovanými komorami. Tato kapitola se proto věnuje porovnání naměřených dat ze všech komor a jejich zhodnocení.

U role *scrutinizers* byl pozorován nárůst v případě Poslanecké sněmovny ČR a Senátu FR. Naopak v případě Senátu ČR došlo k mírnému poklesu a ve francouzském Národním shromáždění se aktivita v této roli procentuálně nezměnila. Není tak možné dovodit, že by existovala souvislost mezi předsednictvím v Radě EU a kontrolou vlastní vlády ze strany národního parlamentu.

Podobné výsledky se dají pozorovat u role *subsidiarity watchdogs*, kde aktivita zůstala beze změny v případě francouzského Senátu, její naplnění bylo nižší v případě českého Senátu. Naopak nárůst byl zaznamenán v případech prvních komor obou zemí. Z počtu přijatých odůvodněných stanovisek není možné dělat žádné závěry. Důvodem je především fakt, že pro francouzské Národní shromáždění nebyla během obou zkoumaných období přijata žádná stanoviska a srovnání by tak postrádalo jednu celou komoru.

Ze zápisu jednání byl zaznamenán pokles u role *networkers* ve 3 ze 4 komor. Zvolený způsob měření této role skrze zápisy z jednání se ukázal jako nevhodný. Bod jednání nabyl hodnoty „1“ nehledě na to, kolik meziparlamentních jednání případně konferencí se v rámci komory uskutečnilo, respektive kolika takových konferencí se účastnily její členové. To vytváří problém především v zápisech z jednání v parlamentních komorách České republiky, kde roli *networkers* nejvíce naplňují body s názvem „Sdělení předsedy“. V těchto bodech bývají často zmínky o konání meziparlamentních konferencí, či jednání, zahraničních cestách nebo naopak návštěvách zástupců národních parlamentů z jiných zemí. Pro případ francouzského parlamentu ani v zápisech z jednání body takového typu nebyly pozorovány. Tento fakt nebyl v analýze

zohledněn a jedná se o nedostatek, který by měl být v dalším výzkumu opraven. Pro měření této role by bylo vhodné použít jiná data. Mezi taková data může patřit například, výstupy z meziparlamentních jednání nebo komunikace s IPEX korespondenty.

Role *transposers*, která se projevuje v zápisech z jednání tím, že byly projednávány návrhy legislativy zaznamenala v českých komorách pokles, naopak v obou komorách francouzského parlamentu tato aktivita narostla. Pokud jde o transpoziční opatření, které byly v daných obdobích přijaty je srovnání složité, především proto že transpozice ve Francii a v České republice se značně liší. V České republice jsou totiž směrnice nejčastěji transponovány formou zákona, který v rámci legislativního procesu schvaluje Poslanecká sněmovna i Senát ČR (Říha, 2023). Naproti tomu francouzská transpoziční opatření pocházejí spíše od vlády a jsou nelegislativní povahy. Parlamentní komory, jsou ve Francii v oblasti transpozice, již z podstaty institucionálního nastavení, méně angažované než v případě České republiky.

Závěr

Tato práce analyzovala činnosti parlamentních komor České republiky a Francie na základě kategorizace rolí národních parlamentů v otázkách Evropské unie. Jedná se o role: *scrutinizers*, *subsidiarity watchdogs*, *networkers*, *transposers*, a *communicators* (Kinski, 2021). Zkoumané období bylo pro případ České republiky 1. 7. 2021–31. 12. 2022 a pro případ Francie 1. 1. 2021–30. 6. 2022. Zkoumány byly především zápisy z jednání výborů pro evropské záležitosti, a to pocházející z Poslanecké sněmovny a Senátu České republiky a Národního shromáždění a Senátu Francie. S ohledem na povahu vybraného zdroje dat, u kterého je velmi důležitý kontext, byla pro zkoumání vybrána metoda kvalitativní obsahové analýzy. Zkoumány byly také zmínky související s Evropskou unií a jejich proměna během pozorovaných období, a to na prepisech plenárních debat Poslanecké sněmovny ČR a Národního shromáždění Francie. Na těchto datech byla provedena kvantitativní obsahová analýza. Dále byl měřen počet přijatých

odůvodněných stanovisek k návrhům evropské legislativy a také byl zaznamenán počet parlamentem přijatých transpozičních opatření.

Cílem této práce bylo popsat činnost parlamentních komor a zjistit, zda má předsednictví dané země v Radě EU vliv na parlamentní role. Ke změnám v aktivitě v daných rolích docházelo, ale nebyl pozorován žádný vzorec napříč sledovanými komorami. Z pozorování tak není možné jednoznačně určit, zda mělo předsednictví v Radě EU vliv na výkon daných rolí s výjimkou role *communicators*. U této bylo možné pozorovat nárůst v počtu zmínek klíčových slov, které měly reflektovat debatu o evropských záležitostech. Tento nárůst byl znatelnější v případě francouzského Národního shromáždění. Je možné říct, že předsednictví v Radě EU přispívá k zvýšení aktivity v roli *communicators*. Pokud jde o otázku, jaké role jsou dominantně vykonávány, je možné konstatovat, že v případě obou zemí jde především o roli *scrutinizers*, přičemž dominance zastoupení této role je výraznější v případě národního parlamentu v České republice.

Nedostatkem této práce je nepochybně časově omezené pozorování. Samotná délka předsednictví, tedy pouze 6 měsíců, je poměrně krátkým pozorovaným obdobím. Nedostatek dat se tak promítá i ve skutečnosti, že pozorování bylo ovlivněno volbami do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2021, tak volbami do Senátu ČR v roce 2022. Stejně tak bylo pozorování ve Francii ovlivněno změnou legislativního období. Dále je důležité podotknout, že samotný výběr dat byl pro tuto práci úzce specifikován a tato data nemohou zahrnout veškeré aspekty jednotlivých rolí. Aby pozorování mohlo být skutečně vypovídající, bylo by dobré problematiku pozorovat například na případech více členských zemí. Další způsob, kterým by mohla být práce vylepšena je zařazení několika předsednických období pro danou zemi. Takto by bylo možné lépe sledovat, zda se skutečně jedná o trend spojený s předsednictvím. Zároveň například pro roli *networkers* nebyla v této práci vybrána tak nejvhodnější data a v dalším výzkumu by mohlo být přínosnější sledovat například výstupy z meziparlamentních jednání nebo komunikace s IPEX korespondenty.

Jedním z přínosů této práce je, že nastínila, jakým způsobem fungují jednotlivé komory, specificky jejich výbory pro evropské záležitosti. Dále ukázala, z jakých zdrojů

je možné čerpat data pro zkoumání problematiky role národních parlamentů v Evropské unii.

Summary

This thesis analysed the activity of parliamentary chambers of the Czech Republic and France, based on national parliament's role in European Affairs. Those roles are *scrutinizers*, *subsidiarity watchdogs*, *networkers*, *transposers*, and *communicators* (Kinski, 2021). The examined period for the case of Czech Republic is 1. 7. 2021–31. 12. and for the case of France it is 1. 1. 2021–30. 6. 2022. The documents analysed were mostly minutes of meetings from the European Affairs Committees, originating from Chamber of Deputies and Senate of Czech Republic and National Assembly and Senate of France. Method of qualitative content analysis was used, since it is quite suitable for the highly contextual data source. Mentions of EU were also explored using the transcripts of plenary debates of Chamber of Deputies and National Assembly. Those data were then analysed using quantitative content analysis. Number of reasoned opinions and transposition measures adopted was also recognized by this work.

The aim of this study was to describe the activity of parliamentary chambers and to find out whether the Council presidency has an impact on the parliamentary roles. Changes in the roles were present, however there was no strong pattern across the chambers studied. Therefore, it is not possible to determine firmly, that Council presidency has an impact on the role each parliament plays. Exemption is the role of *communicators*. It was observed that the mentions of keywords representing reflection of European affairs debate. This growth of mentions was more prevalent in National Assembly. When it comes to the question which role is predominantly played by the parliaments, it can be said that it is the role of *scrutinizers*. This is especially true for the case of Czech Republic.

Shortcoming of this work is the short period of observation. The length of Council presidency itself is relatively short. The lack of data is also caused by elections to Chamber of deputies in 2021 and Elections to Czech Senate in 2022. Similarly,

observations in France were affected by the change in the legislative period. It is also important to note that the choice of data itself was narrowly specified and these data cannot comprehend all aspects of each role. To make observations truly telling, it would be good to observe the issue, for example, in the cases of several Member States. Another way in which the work could be improved is to include several presidencies for a given country. In this way it would be possible to better observe whether there is indeed a trend associated with the presidency. At the same time, for example, the most appropriate data for the role of *networkers* was not selected in this thesis. In future research it might be more beneficial to monitor, for example, the outcomes of inter-parliamentary meetings or communications with IPEX correspondents.

Contribution of this thesis is that it outlined the way in which the parliamentary chambers, specifically their European Affairs Committees, work. It also provided a potential guide to what data can be used to observe the topic of national parliaments in European Union.

Použitá literatura

- Assamblée nationale. (2024). *Webové stránky francouzského Národního shromáždění*.
<https://www.assemblee-nationale.fr/>
- Assemblée nationale. (2021). *Les méthodes de transposition des directives européennes*.
- Auel, K., & Christiansen, T. (2015). After Lisbon: National Parliaments in the European Union. *West European Politics*, 38(2), 261–281.
<https://doi.org/10.1080/01402382.2014.990693>
- Auel, K., Rozenberg, O., & Tacea, A. (2015a). *3 Fighting Back? And, If So, How? Measuring Parliamentary Strength and Activity in EU Affairs*.
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/detail.action?docID=1952959>.
- Auel, K., Rozenberg, O., & Tacea, A. (2015b). To Scrutinise or Not to Scrutinise? Explaining Variation in EU-Related Activities in National Parliaments. *West European Politics*, 38(2), 282–304. <https://doi.org/10.1080/01402382.2014.990695>
- Benoit, K., Watanabe, K., Wang, H., Nulty, P., Obeng, A., Müller, S., & Matsuo, A. (2018). quanteda: An R package for the quantitative analysis of textual data. *Journal of Open Source Software*, 3(30), 774. <https://doi.org/10.21105/joss.00774>
- Cooper, I. (2015). A yellow card for the striker: national parliaments and the defeat of EU legislation on the right to strike. *Journal of European Public Policy*, 22(10), 1406–1425. <https://doi.org/10.1080/13501763.2015.1022569>
- de Wilde, P. (2011). Ex ante vs. ex post: The trade-off between partisan conflict and visibility in debating EU policy-formulation in national parliaments. *Journal of European Public Policy*, 18(5), 672–689.
<https://doi.org/10.1080/13501763.2011.586797>
- de Wilde, P., & Raunio, T. (2018). Redirecting national parliaments: Setting priorities for involvement in EU affairs. *Comparative European Politics*, 16(2), 310–329.
<https://doi.org/10.1057/cep.2015.28>
- DeepL. (2024). *Překladač DeepL*. <https://www.deepl.com/cs/translator>

- Drisko, J., & Maschi, T. (2016). *Content Analysis*. Oxford University Press.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190215491.001.0001>
- European Commission. (2022). *On The Application Of The Principles Of Subsidiarity And Proportionality And On Relations With National Parliaments Annual Report 2021 On The Application Of The Principles Of Subsidiarity And Proportionality And On Relations With National Parliaments*. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_en
- European Commission. (2023). *On The Application Of The Principles Of Subsidiarity And Proportionality And On Relations With National Parliaments 1 Annual Report 2022 On The Application Of The Principles Of Subsidiarity And Proportionality And On Relations With National Parliaments*.
https://commission.europa.eu/publications/annual-burden-survey_en.
- European Commission. (2024). *Mechanismus kontroly subsidiarity*.
https://commission.europa.eu/law/law-making-process/adopting-eu-law/relations-national-parliaments/subsidiarity-control-mechanism_cs
- Francie. (1958). *Constitution of October 4, 1958*.
- Gartland, J. (2012). *How effective is Parliament in the French Fifth Republic?*
https://www.academia.edu/9448599/How_effective_is_Parliament_in_the_French_Fifth_Republic
- Groen, A., & Christiansen, T. (2016). National parliaments in the European union: Conceptual choices in the European union's constitutional debate. In *The Palgrave Handbook of National Parliaments and the European Union* (pp. 43–59). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-1-137-28913-1_2
- Hrabálek, M., & Strelkov, A. (2015). *The Czech Parliament and European Integration*.
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/detail.action?docID=1952959>.
- IPEX. (2024). *Webové stránky platformy IPEX*. <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/>

- Jabůrek, Š. (2024). *Czech Parliamentary Speeches Dataset 1993-2023; full transcripts of plenary speeches from the Chamber of Deputies*.
<https://doi.org/https://doi.org/10.7910/DVN/FOQUZF>
- Journal officiel de la République française. (2024). *Webové stránky francouzského úředního věstníku*. <https://www.legifrance.gouv.fr/>
- Kaniok, P., & Nováková, T. (2021). The parliamentary dimension of the Presidency of the Council of the EU: a framework for systematic research. *Journal of Legislative Studies*. <https://doi.org/10.1080/13572334.2021.1943865>
- Kinski, L. (2021). What role for national parliaments in EU governance? A view by members of parliament. *Journal of European Integration*, 43(6), 717–738.
<https://doi.org/10.1080/07036337.2020.1817000>
- Kolář, P., Syllová, J., & Kysela, J. (2013). Parlament České republiky . In *Leges*.
- Lijphart, A. (2012). *Patterns of Democracy*. Yale University Press.
<http://www.jstor.org/stable/j.ctt32bg23>
- Miklin, E. (2014). EU Politicisation and National Parliaments: Visibility of Choices and Better Aligned Ministers? *Journal of Legislative Studies*, 20(1), 78–92.
<https://doi.org/10.1080/13572334.2013.871486>
- Perottino, M., & Říchová, B. (2005). *Francouzský politický systém* (Vyd. 1.). Sociologické nakladatelství SLON.
- Posit team. (2024). *RStudio: Integrated Development Environment for R*.
<http://www.posit.co/>
- Poslanecká sněmovna. (2024). *Webové stránky Poslaneské sněmovny*.
<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw>
- Randour, F. (2021). Studying the influence of national parliaments in EU affairs: reconnecting empirical research and the Principal-Agent approach. In *Political Research Exchange* (Vol. 3, Issue 1, pp. 1–16). UBM Exhibition Singapore PTE LTD. <https://doi.org/10.1080/2474736X.2021.1989314>

- Rasmussen, M. B., & Dionigi, M. K. (2018). National Parliaments' Use of the Political Dialogue: Institutional Lobbyists, Traditionalists or Communicators? *Journal of Common Market Studies*, 56(5), 1108–1126. <https://doi.org/10.1111/jcms.12711>
- Raunio, T. (2011). The gatekeepers of European integration? The functions of national parliaments in the EU political system. *Journal of European Integration*, 33(3), 303–321. <https://doi.org/10.1080/07036337.2010.546848>
- Říha, M. (2023). *Fenomén pozdní transpozice v České republice*.
- Rozenberg, O., & Heffler, C. (2015). *Introduction*.
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/detail.action?docID=1952959>.
- Sénat. (2014). *Standing orders of the Senate*.
- Sénat. (2024). *Webové stránky francouzského Senátu*. <https://www.senat.fr/>
- Senát. (2024). *Webové stránky Senátu ČR*. <https://www.senat.cz/>
- Smlouva o evropské Unii (Konsolidované znění)*. (2012).
- Steunenberg, B., Voermans, W., Berglund, S., Dimitrova, A., Kaeding, M., Mastenbroek, E., Meuwese, A., & Romeijn, M. (2006). *The transposition of EC directives: A Comparative Study of Instruments, Techniques and Processes in Six Member States*.
http://www.wodc.nl/onderzoeken/onderzoek_377.asp?soort=publicatie&tab=pub
- Thomas, A., & Tacea, A. (2015). *The French Parliament and the European Union: “Shadow Control” through the Government Majority The French Parliament after the Lisbon Treaty: More continuity than change*.
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/detail.action?docID=1952959>.
- Wickham, H. (2023). *stringr: Simple, Consistent Wrappers for Common String Operations. R package 1.5.1 (1.5.1)*.
<https://doi.org/10.32614/CRAN.package.stringr>
- Wickham, H., François, R., Henry, L., Müller, K., & Vaughan, D. (2023). *dplyr: A Grammar of Data Manipulation*. <https://dplyr.tidyverse.org>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přijatá odůvodněná stanoviska Poslaneckou sněmovnou ČR (tabulka)

Příloha č. 2: Pozorované hodnoty VEZ Poslanecké sněmovny České republiky (tabulka)

Příloha č. 3: Přijatá odůvodněná stanoviska Senátem ČR (tabulka)

Příloha č. 4: Pozorované hodnoty VEZ Senátu České republiky (tabulka)

Příloha č. 5: Pozorované hodnoty VEZ Národního shromáždění Francie (tabulka)

Příloha č. 6: Přijatá odůvodněná stanoviska Senátem Francie (tabulka)

Příloha č. 7: Pozorované hodnoty VEZ Senátu Francie (tabulka)

Příloha č. 8: Analýza rolí národních parlamentů – Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR (soubor CSV)

Příloha č. 9: Analýza rolí národních parlamentů – Senát Parlamentu ČR (soubor CSV)

Příloha č. 10: Analýza rolí národních parlamentů – Národní shromáždění Francie (soubor CSV)

Příloha č. 11: Analýza rolí národních parlamentů – Senát Francie (soubor CSV)

